

10 argumenter imod CCS

1. **Klima - timing.** CCS bliver – måske – færdigudviklet 2020-30. Det er for sent til, at CCS kan bidrage med reduktioner i det omfang, der er behov for inden 2050.

2. **Energi. Energiregnskab. Klimaeffektivitet.** Det vil kræve ca. 40 procent mere energi at opfange ca. 85 procent af CO₂'en. Når produktion af mere energi, opførelse af CCS-anlæg, bygning af transportinfrastruktur og udslip fra de forskellige CCS-aktiviteter medregnes, betyder det, at kun 70-75 procent af CO₂-udledningerne kan undgås. Den 1/3 til 1/4 som ikke opfanges, vil være alt for meget, når man ser på det samlede budget for udledninger, der er "til rådighed" globalt.

3. **Energiplanlægning.** CCS vil befæste vores afhængighed af fossile brændsler og lede investeringerne væk fra et energisystem baseret på lavt energiforbrug og vedvarende energi. CCS er et teknologisk fix, der ved første øjekast forekommer tiltrækkende for politikerne, fordi indgrebet retter sig mod energiforsyningen, mens forbrugerne kan fortsætte en energi- og CO₂-frådsende livsstil uden upopulære politiske indgreb. CCS er en storskala-teknologi knyttet til store CO₂-udledere som kraftværker og sværindustri. CCS vil binde os til en centraliseret energiforsyning baseret på kul og dermed vanskeliggøre udviklingen af et mere decentralt baseret vedvarende energisystem.

4. **Mennesker, samfund og miljø.** CCS vil forlænge kulalderen med de skader på menneskers helbred, på natur og miljø og lokale samfund, der følger med brydningen af kul. CCS kræver store mængder vand til køling, hvilket mange steder vil føre til en skærpet kamp om ferskvand.

5. **Offentlig prioritering.** CCS kan kun udvikles med store offentlige tilskud. Disse midler kan ikke bruges to gange, så CCS er en konkurrent til investeringer i vedvarende energi (VE) og energieffektivisering.

6. **Finansiering.** Finansieringsbehovet vil være enormt. Et anlæg til opfangning med pipelines til transport og anlæg til nedpumpning af den flydende CO₂ til undergrunden vil koste 5-25 mia. kr. Hertil skal lægges omkostninger til

etablering af lager, drift og overvågning samt omkostninger i forbindelse med brydning og transport af omkring 40 procent mere kul. Omkostningerne pr. ton reduceret CO2 bliver så høje, at intet CCS-anlæg vil blive opført uden massiv offentlig støtte.

7. **Sikkerhed.** Der kan ske lækage af CO2 fra kompressionsanlæg, pipelines, injektionsanlæg og nye borehuller samt fra forkastninger, forladte dårligt forseglede borehuller og sprækker i undergrunden. Udsivende CO2 kan ødelægge grundvand og sker det fra lagre i geologiske formationer under havbunden, vil det påvirke havmiljøet negativt. Nedpumpning under tryk mistænkes for at kunne udløse jordskælv.

8. **Lageransvar.** NOAH mener, at operatøren af CO2-lageret skal pålægges det fulde ansvar for mængden af CO2 i lageret. Operatøren skal derfor løbende hensætte økonomiske midler for i tilfælde af udslip af CO2 ved uheld eller uforudsete hændelser at kunne kompensere fuldt ud for udslippet gennem hurtig anvendelse af andre sikre reduktionsteknologier. IPCC skønner, at 99 procent af den lagrede CO2 'med stor sandsynlighed' vil forblive i lageret i 100 år, og at 99 procent fortsat 'med sandsynlighed' vil være fanget efter 1000 år, men tør vi stole på det? EU lægger ligefrem op til, at selskaberne slipper for ansvaret fra det øjeblik nedpumpningen ophører, hvorefter det overgår til det offentlige. Tidshorisonten for lagringen er så lang, at ansvaret og byrderne knyttet til lagrene i praksis efterlades til kommende generationer. Det er ikke bæredygtigt.

9. **CDM.** Hvis CCS godkendes under CDM, får de rige lande fordelen via de mange nye kreditter, som nedpumpningen af CO2 i udviklingslandenes undergrund vil generere. Kvotepriisen vil falde, og den hjemlige reduktionsindsats vil aftage. Det giver mindre plads til VE og energieffektiviseringer. Få, relativt veludviklede udviklingslande vil få størstedelen af projekterne – og den allerede eksisterende skævhed i CDM vil øges.

10. **Offentlig debat og accept.** Hos IEA og andre interessenter er man klar over den risiko, der er forbundet med en voksende modstand mod CCS i offentligheden, og industrien gør sig store anstrengelser for at påvirke politikerne til hurtigt at give tilsagn om store offentlige tilskud til forskning, udvikling og demonstration af CCS. I 2006 stillede daværende miljøminister Connie Hedegaard i udsigt, at regeringen ville iværksætte en oplysningsindsats og offentlig debat om CCS. Det er ikke sket, så i dag er det reelt de store energiselskaber Vattenfall og DONG, der sætter dagsordenen for CCS i Danmark.